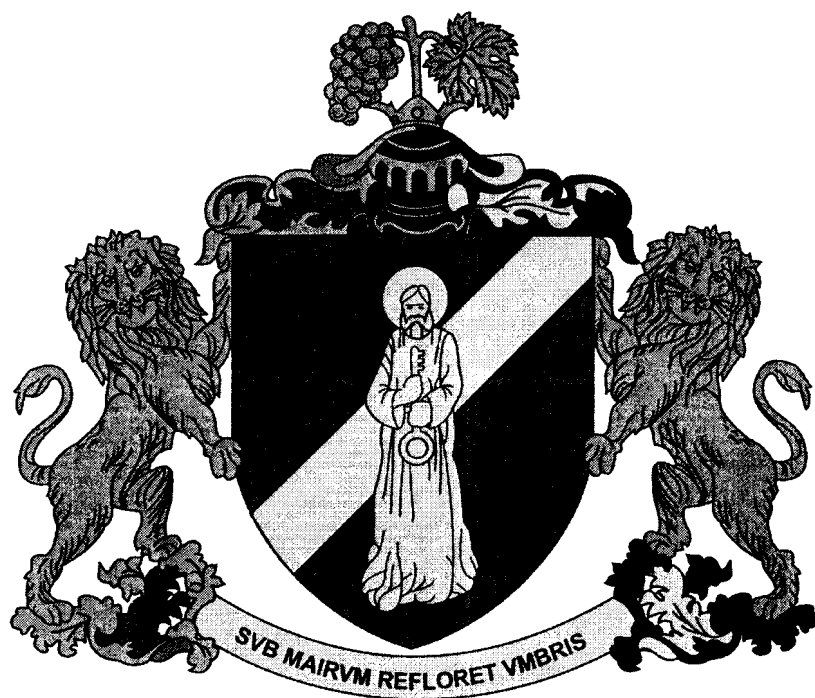

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Sajószentpéter Városi Önkormányzat

2013

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	49
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	52
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	58
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	63
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	65
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	66
1. A HEP IT részletei.....	66
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	66
A beavatkozások megvalósítói.....	66
Jövőképünk	67
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	68
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
3. Megvalósítás.....	89
A megvalósítás előkészítése	89
A megvalósítás folyamata.....	90
Monitoring és visszacsatolás	92
Nyilvánosság	92
Érvényesülés, módosítás.....	94
4. Elfogadás módja és dátuma	95

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Sajószentpéter Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami intézményfenntartójára.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Sajószentpéter egy 12 999 lakosú város a Sajó-völgyben, Miskolc és Kazincbarcika között, a Bükk-hegység észak-keleti lábainál.

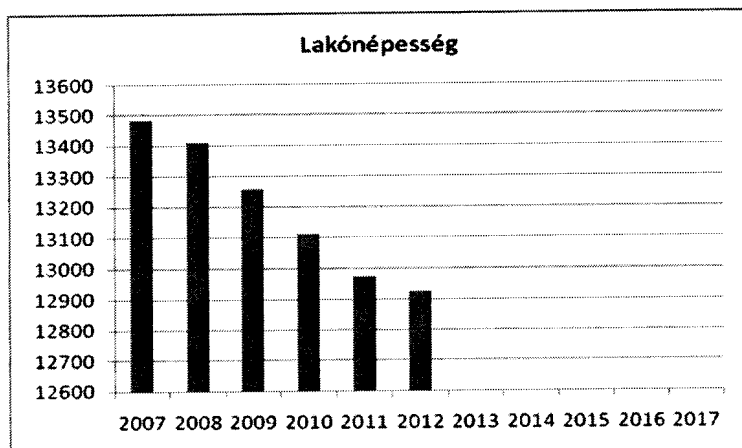
Miskolctól 13 kilométerre fekszik, nem messze a Sajó és a Bódva találkozásától; a 26-os főút, illetve a Miskolc–Bánréve–Ózd-vasútvonal mellett.

Sajószentpétert 1281-ben említik először Szentpéter néven. A település királyi birtok volt, eleinte a diósgyőri, majd a dédesi uradalomhoz tartozott. A huszita harcokban elpusztult, 1466-tól újra benépesítették. 1886-tól 1950-ig járás is volt. A települést 1989-ben nyilvánították várossá.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	13482	
2008	13408	99%
2009	13257	99%
2010	13110	99%
2011	12973	99%
2012	12923	100%

Forrás: Önkormányzati adatok alapján

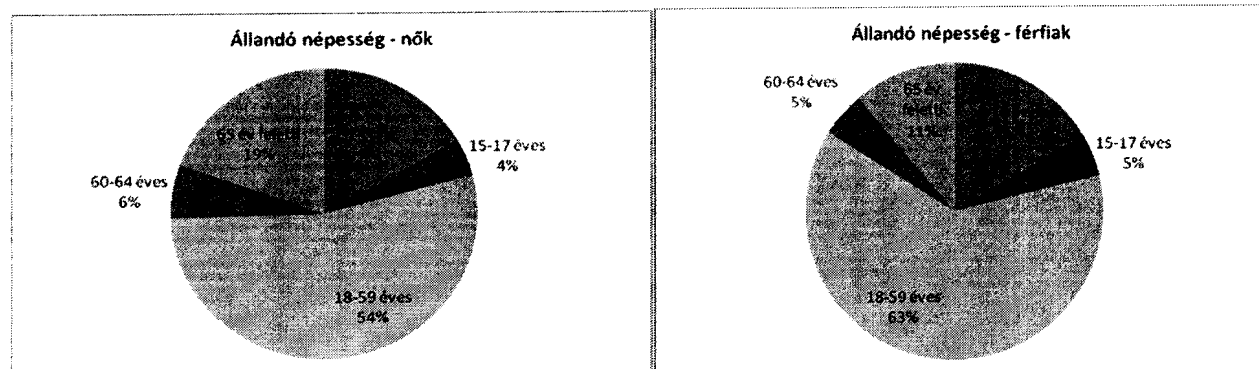

Forrás: Önkormányzati adatok alapján

A településen a **lakónépesség kor szerinti** összetételét tekintve az aktív korúak (18-59 évesek) aránya a legmagasabb, 7284 fő (56 %). Az összlakosság 15,81 százaléka tanköteles korú (2047 fő), a 60 év feletti aránya 19,79 százalék. A népesség koreloszlása az országos tendenciáknak megfelelő.

A nemek szerinti megosztást az alábbi grafikonokon láthatjuk:

2. számú táblázat - Állandó népesség

Forrás: TeIR

Sajószentpéter állandó népesség száma jelenleg 12999 fő. Lakosságának 92%-a magyar, 8%-a cigány nemzetiségűnek vallotta magát a 2001-es népszámlálás adatai szerint. Ma 1796 főre tehető a roma lakosság száma. Élnek még a városban német és lengyel nemzetiségű lakosok is. A német nemzetiséghez tartozó lakosok a város Dusnok településrészén élnek, kolóniában. Lengyelek is, németek is tartják hagyományaikát, ünnepeiket, de együtt élnek a többségi lakossággal, életvitelük sem eltérő.

A lakónépesség száma az utóbbi öt évben csökkenő tendenciát mutat.

3. számú táblázat - Öregedési index

A születések és halálozások száma az utolsó öt évben:

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a	2926	n.a
2008	1857	2380	78,0%
2009	1180	2265	52,1%
2010	1897	2168	87,5%
2011	1898	2061	92,1%
2012	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az index alapján láthatjuk, hogy Sajószentpéter népessége esetében túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet.

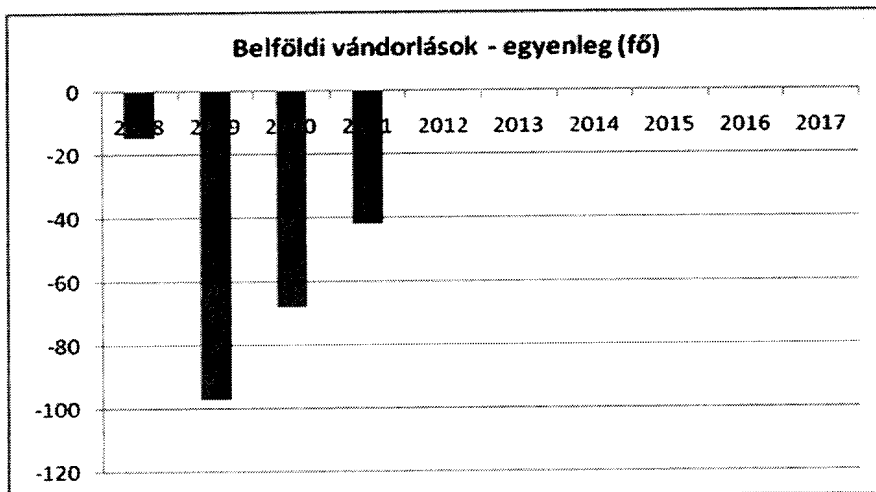
5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	139	200	-61
2009	120	168	-48
2010	99	183	-84
2011	95	186	-91
2012	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR

A születések és a halálozás aránya követi az országos trendet. A természetes szaporodás esetében látható, hogy a halálozások száma meghaladja az élve születést, ami hosszú távon a település elöregedéséhez vezet. Tovább rontja a helyzetet a lentebb látható elvándorlási index. A vándorlási egyenleg a település vonzerejét mutatja, mely esetünkben negatív képet mutat, a 2009-ben 296 fő állandó lakos hagyta el a települést, azóta a népességfogyás tendenciája csökken, de az egyenleg továbbra is negatív.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Forrás: TeIR

Értékeink, küldetésünk

A 17–18. században a területet több nemes család is birtokolta, többek közt a Rákócziak, Losonczyak. A 19. századtól az ipar vált a gazdaság meghatározó ágazatává: szénbányákat nyitottak, majd egy üveggyár épült. A 20. század végén a bányákat és az üveggyárat (1999-ben) is bezárták, a munkanélküliség komoly problémává vált.

A település nevezetességei közül említést érdemel a gótikus stílusban épült református templom, a katolikus templom, a város költő szülőttének, Lévay Józsefnek szülői háza, a Gedeon-kúria. Sajószentpéter több nevezetes személyiség szülőhelye: itt született a költő Lévay József, Pécsi Sándor színművész, Feledy Gyula, Barczy Pál, Mezei István, Demeter István képzőművészek, de a híres betyár, Angyal Bandi is.

A város intézményei, közszolgáltatásai, egyházai:

- oktatási, nevelési intézmények
  - bölcsőde (Területi Szociális Központ és Bölcsőde),
  - óvodák (Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Óvoda (székhely intézmény), Móra Ferenc Utcai Tagóvoda, Semmelweis Utcai Tagóvoda),
  - általános iskolák (Sajószentpéteri Központi Általános Iskola Kossuth Lajos Iskola (székhely intézmény), Hunyadi Mátyás Tagiskola, Móra Ferenc Tagiskola,),
  - középiskola (Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Surányi Endre Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium Pattantyús-Ábrahám Géza Szakképző Tagiskolája),
  - egyéb oktatási intézmények (Sajószentpéteri Egységes Pedagógiai Szakszolgálat),
- Művelődés, kultúra
  - Művelődési és Sportközpont és Városi Könyvtár
    - Lévay József Városi Könyvtár
    - Petőfi Sándor Művelődési Ház
    - Szepesi Gusztáv Stadion
    - Dusnoki Közösségi Ház
    - Lévay József Emlékház
    - Tájház
- Szociális és egészségügyi intézmények
  - Területi Szociális Központ és Bölcsőde
  - Gyógyító-Megelőző Intézmény
(Háziorvos, gyermekorvos, fogorvos, járóbeteg-szakrendelések)
- Közintézmények

- Országos Mentőszolgálat mentőállomása,
- Polgármesteri Hivatal

- Szolgáltató intézmények
  - Sajószentpéteri Rendőrőrs
  - Városgondnokság

- Egyházak
  - Római Katolikus Egyház
  - Sajószentpéter-Bányai Református Egyházközség
  - Sajószentpéter-Nagytemplomi Református Egyházközség
  - Sajószentpéteri Baptista Egyház
  - Sajószentpéteri Görög Katolikus Egyházközség

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sajószentpéter Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szervével (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Sajószentpéter Városi Önkormányzat 16/2008 (06.24.) a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról, a 02/2009 (01.26.) rendkívüli gyermekvédelmi támogatásról és a 11/2011 (05.20.) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló rendeleteiben a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározta a vonatkozó magasabb rendű jogszabályok figyelembevételével a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátások

helyi formáit, igénybevételük szabályait, valamint az ellátásokra való jogosultság feltételeit, érvényesítésének garanciáit. Az ehhez szükséges kereteket és pénzügyi garanciákat a költségvetésben vállaltaknak megfelelően biztosítja.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Gazdasági program
- Településfejlesztési stratégia
- Településfejlesztési koncepció
- Településrendezési terv
- Költségvetési koncepció
- Költségvetési rendelet
- Köznevelési fejlesztési terv
- Közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés
- Környezetvédelmi program
- Rövid és hosszú távú vagyongazdálkodási terv
- Integrált Városfejlesztési Stratégia
- Antiszegregációs terv
- Szolgáltatástervezési koncepció

Az esélyegyenlőség előmozdításához szükséges intézkedéseket jelen stratégiai dokumentumban rögzítjük. A programalkotás során gondoskodunk a helyi esélyegyenlőségi program és az általunk készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók összhangjáról.

Az Esélyegyenlőségi Programban elkészítjük településünk helyzetelemzését, különös tekintettel a hátrányos helyzetű lakosság különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférése, a foglalkoztatási, szociális és oktatási mutatókra, valamint az intézkedési tervet.

A komplex Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terv részének célja az esetleges területi és oktatási szegregáció felszámolása, a hátrányos helyzetű lakosság képzettségi szintjének növelése, a hátrányos helyzetű aktív korúak foglalkoztatási és felnőttképzési programokban való részvételének elősegítése, valamint a fejlesztések révén a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való

egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése. Az Intézkedési Terv tartalmazza a helyzetelemzés során feltárt valamennyi esélyegyenlőségi probléma kezelésére szóló intézkedést, a végrehajtás felelősét és határidejét.

Az Esélyegyenlőségi Program elsősorban az alábbi célcsoportokra terjed ki:

- A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége;
- A gyermekek esélyegyenlősége
- A nők esélyegyenlősége
- Az idősek esélyegyenlősége
- Fogyatékkal élők támogatása;

Az esélyegyenlőség megteremtése kapcsán az alábbi szektorokat vizsgáltuk, illetve terveztünk beavatkozásokat:

- egészségügy;
- demográfiai adatok – azok változása;
- lakhatás (antiszegregáció);
- infrastruktúra;
- közszolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- közlekedés;
- környezet – egészségügy;
- közoktatás;
- szociális rendszer, szociális ellátások;
- foglalkoztatás.

További szempontok:

- a jogi és szociális, szolgáltató és információs rendszer építése;
- az érintett köztisztviselők, közalkalmazottak képzése (elsősorban az esélyegyenlőség megteremtése területén fellelhető feladatok elvégzése érdekében);
- területi szinten halmozottan megjelenő hátrányok újszerű társadalompolitikai kezelés.
- figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak médiajelenlétét biztosító közvélemény formáló programok szervezése kapcsán a valós probléma bemutatására, az egyenlőtlenségek leküzdésére.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően feladata, hogy olyan keretet biztosítson az állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

A program megvalósításához fontos a garanciák, módszerek meghatározása, az ehhez szükséges intézkedési terv, program készítése.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Területi Szociális Központ 2013. július 1-től a Sajószentpéter Környéki Önkormányzati Társulás fenntartásában működik. A társulásban részt vevő települések: Sajószentpéter, Varbó, Parasznya, Radostyán, Sajólászlófalva, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajóbábonny, Kondó, Alacska. Az esélyegyenlőségi terv megvalósításában a Területi Szociális Központ partnerként mind az 5 célcsoport esetében aktív szerepet vállal, hiszen feladatellátása keretében közvetlen kapcsolatot tart az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal.

A jogi személyiségi társulás az alábbi feladatokat látja el:

- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Támogató szolgáltatás
- Gyermekjólét
- Családsegítés
- Bölcsőde

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A rendelkezésre álló adatokat az alábbi adatforrások nyújtották:

- helyi önkormányzat adatai
- TeIR
- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- KSH-TSTAR
- KSH-Népszámlálás
- Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal
- Országos Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság
- helyi civil szervezetek adatai
- helyi adatgyűjtés

Hiányosak vagy egyáltalán nem állnak rendelkezésre a mélyszegénységben élőkkel kapcsolatban a szegregátumokról adatok, valamint hiányosak a nőkkel és a fogyatékos személyekkel kapcsolatos adatbázisok.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Sajószentpéter állandó népesség száma jelenleg 12942 fő. Lakosságának 92%-a magyar, 8%-a cigány nemzetiségűnek vallotta magát a 2001-es népszámlálás adatai szerint. Ma 1796 főre tehető a roma lakosság száma. Három etnikailag szegregált, telepszerű lakókörnyezete van a városnak, a „Fecskeszög”, és még két másik kolónia (bányászlakások voltak, jelenleg romák élnek benne). A településeken elkülönülnek a különböző társadalmi rétegek és etnikai csoportok lakóhelyei. Mivel a szegregáció többnyire azzal jár, hogy a szegényebb és a kisebbségi etnikumhoz tartozó népesség lakta településrész leromlik, a szegregáció súlyos problémákat okozhat.

2009-ben tömegesen keltek útra roma nemzetiségű lakosok Kanadába. Itthon fölégettek maguk mögött mindent, ingóságait, ingatlanjaikat eladták. Olyan nagy számban történt a kivándorlás, hogy általános iskolás korosztály létszáma közel 100 fővel csökkent. Ma már költöznek vissza, mert a nemzetközi jog értelmében Magyarországról kivándorló személy politikai indok, bántalmazás miatt nem kaphat menedékjogot más országban. A hivatalos ügyintézésben, az oktatásban, és az egészségügyben ez sok gondot okoz, mert a visszatérő személyek nem rendelkeznek társadalombiztosítási ellátással, távollétük alatt a tanköteles korú gyermekek tanulmányokat egyáltalán nem folytattak, illetve a hazaitól lényegesen különböző oktatási rendszerben folytatták tanulmányaikat.

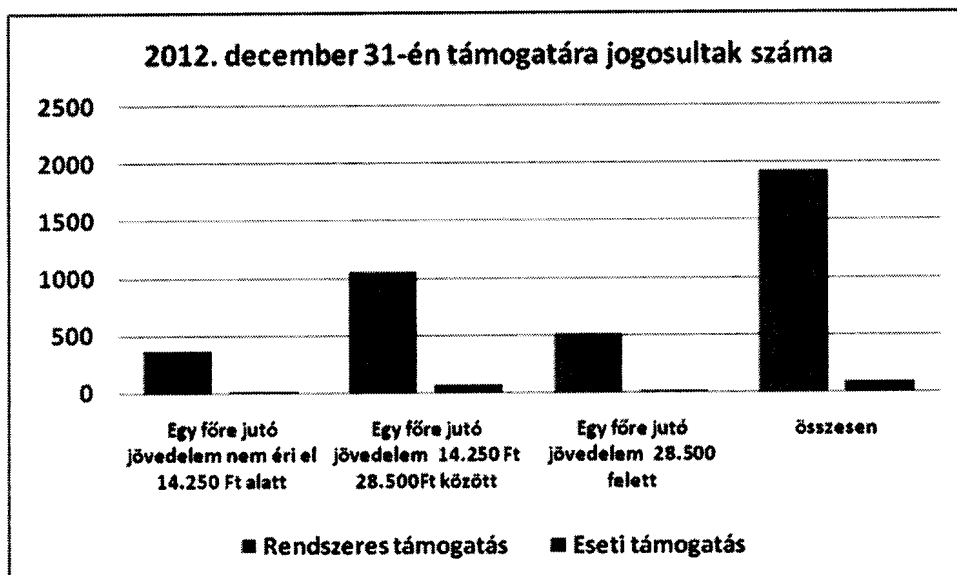
Jövedelmi helyzet

A város lakosságának jövedelmi helyzete a munkanélküliségi és foglalkoztatási helyzetből adódóan rendkívül kedvezőtlen.

A 2001 éves KSH adatok alapján – melytől követően az önkormányzati nyilvántartásokból is kivehetően számottevően nem változott – megállapítható, hogy a városban a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya a megfelelő korúakon (15-59 év) belül eléri a 60%-ot. A szegregált területeken ez a mérték sajnálatos módon meghaladja a 80%-ot is.

Önkormányzati adatok alapján látható az alábbi grafikonon, hogy 2012. december 31-én 1925 fő számára volt megállapítva rendszeres támogatás, mely rendszeres szociális segélyből, foglalkoztatást helyettesítő támogatásból, kiegészítő gyermekvédelmi támogatásból, valamint lakásfenntartási támogatásból áll.

A grafikonon látható, hogy a rendszeres támogatásban részesülő 1925 fő esetében hogyan alakulnak az egy főre jutó jövedelmek. 368 fő esetében az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét sem éri el, az öregségi nyugdíj legkisebb összegét eléri illetve meghaladja 508 fő esetében. Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felénél több, de az öregségi nyugdíj legkisebb összegénél kevesebb egy főre jutó jövedelemmel 1049 fő rendelkezik.

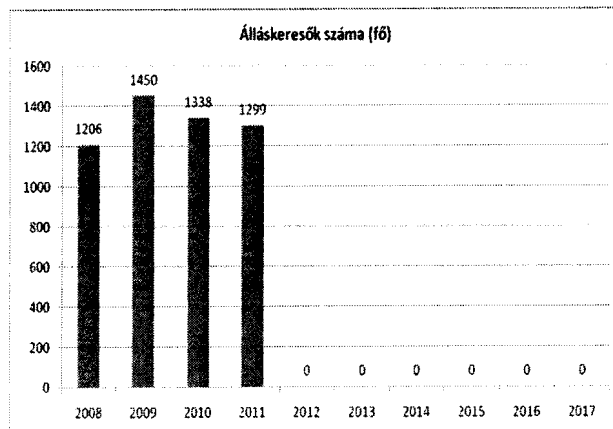
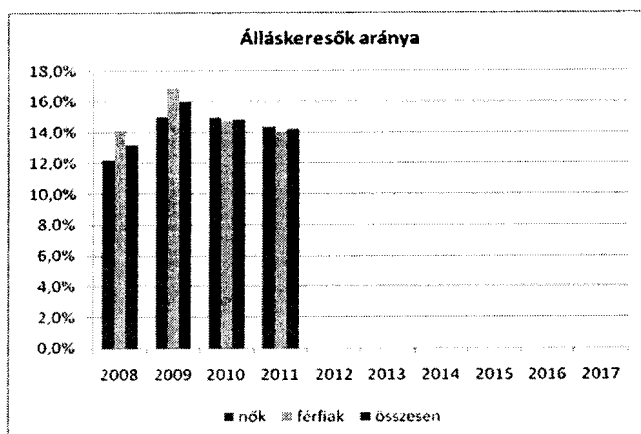

Forrás: Önkormányzati adatok

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

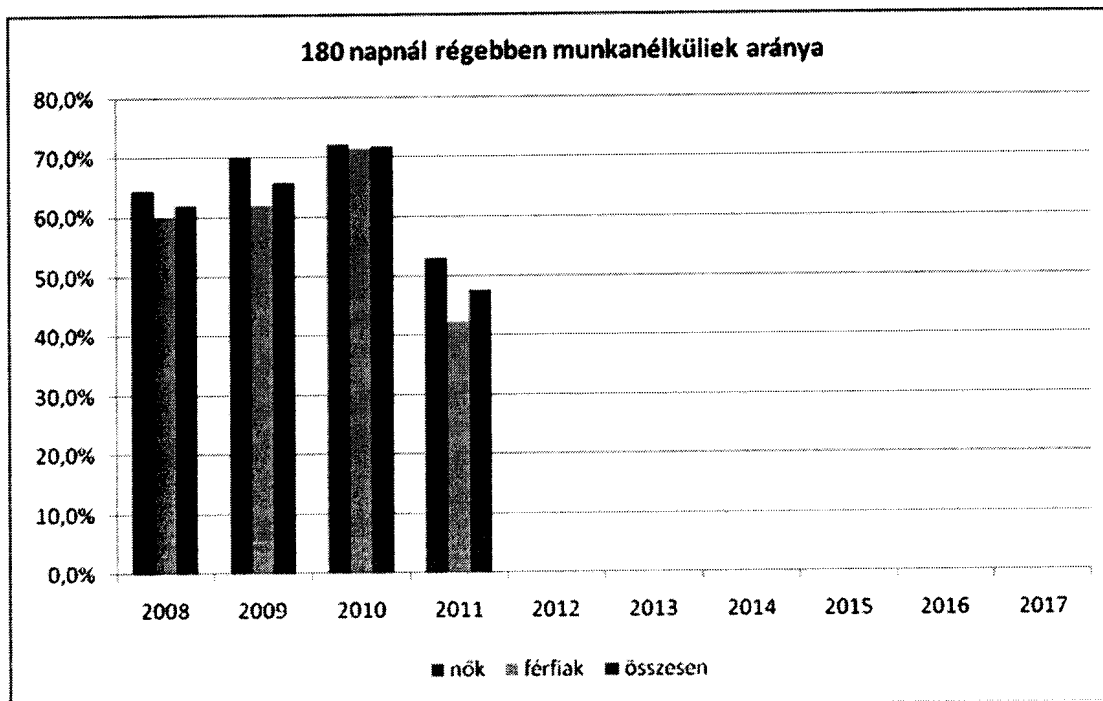
Forrás: TeIR

A településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A településen élő álláskeresők számának változását mutatja az fenti grafikon, melyen látható, hogy 2009-ben jelentősen megnőtt az álláskeresők száma, ami azóta fokozatosan csökken, de még nem érte el a 2008-as értéket sem.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

Forrás: TeIR

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	553	653	1206	356	391	747	64,4%	59,9%	61,9%
2009	675	775	1450	472	480	952	69,9%	61,9%	65,7%
2010	665	673	1338	479	480	959	72,0%	71,3%	71,7%
2011	637	645	1282	337	273	610	52,9%	42,3%	47,6%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR

Látható a fenti grafikonból és táblázatból, hogy a regisztrált munkanélküliek közül a 180 napnál régebben munkanélküliek arány 2008 és 2010 között folyamatosan emelkedett, és a nők esetében volt magasabb. 2010-ben ez az arány meghaladta a 70%-ot is. 2011-ben a tartós munkanélküliek számában jelentős csökkenés látható, de ebben az évben is a nők esetében mindegy 10 %-kal magasabb a 180 napnál régebben munkanélküliek száma, aránya.

A következő táblázatban nézzük meg a nyilvántartott álláskereső korcsoportos megbontását.

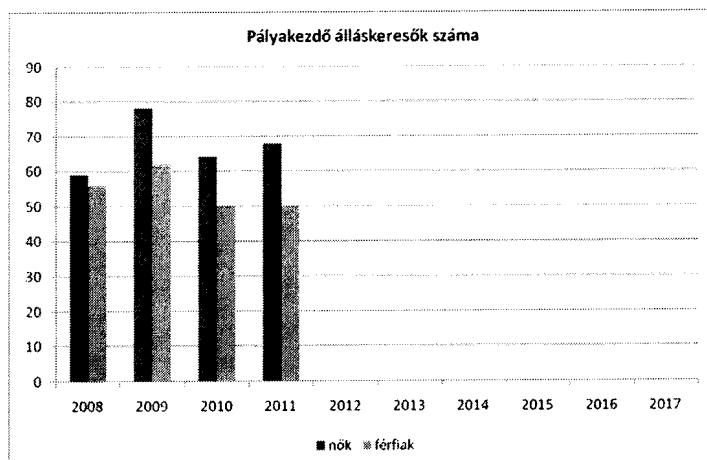
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1206	1450	1338	1299	
20 éves és fiatalabb	fő	60	72	64	52	n.a
	%	5,0%	5,0%	4,8%	4,0%	n.a
21-25 év	fő	192	232	209	204	n.a
	%	15,9%	16,0%	15,6%	15,7%	n.a
26-30 év	fő	146	192	158	156	n.a
	%	12,1%	13,2%	11,8%	12,0%	n.a
31-35 év	fő	179	222	209	176	n.a
	%	14,8%	15,3%	15,6%	13,5%	n.a
36-40 év	fő	149	172	155	163	n.a
	%	12,4%	11,9%	11,6%	12,5%	n.a
41-45 év	fő	139	169	155	163	n.a
	%	11,5%	11,7%	11,6%	12,5%	n.a
46-50 év	fő	148	184	160	153	n.a
	%	12,3%	12,7%	12,0%	11,8%	n.a
51-55 év	fő	147	166	171	160	n.a
	%	12,2%	11,4%	12,8%	12,3%	n.a
56-60 év	fő	43	40	57	71	n.a
	%	3,6%	2,8%	4,3%	5,5%	n.a
61 év felett	fő	3	1	0	1	n.a
	%	0,2%	0,1%	0,0%	0,1%	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők korcsoportos megoszlása kiegyenlített, tehát a munkanélküliség településünk minden korosztályban jelen van. A pályakezdők esetében van egy kisebb kiugrás, ezért szükséges megvizsgálni ezt a csoportot egy külön grafikonon.

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

Forrás: TeIR

A pályakezdők esetében a 2009-es kiugrást követően nagyobb javulás látható, de elsősorban a férfiak körében. A pályakezdő nők rosszabb helyzetből indulnak, mint a velük egy korú férfiak, ezért szükséges intézkedést tenni a nők esélyegyenlőségének javítása érdekében.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Borsod-Abaúj-Zemplén népességének iskolázottsága folyamatosan javul. Növekszik a közép- és felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők népésében belüli aránya és egyre kisebb azok hányada, akik alacsony végzettséggel sem rendelkeznek. A legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint Borsod-Abaúj-Zemplén megye 15 éves és idősebb népességének 0,8 százaléka az általános iskola első osztályát sem fejezte be, 0,5 százaléka az 1–3. évfolyamot, 1,3 százaléka a 4–5. évfolyamot, 4,3 százaléka a 6–7. osztályt végezte el. A népesség 30 százalékának a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége az általános iskola 8. osztálya, 22 százalékának a középiskola érettségi nélkül, szakmai oklevél, 28 százalékának az érettségi, 13 százalékának az egyetemi vagy főiskolai oklevél. A férfiak aránya egyedül a középfokú iskolát érettségi nélkül, szakmai oklevéllel végzeteknél magasabb a nőkétnél, a többi iskolai végzettségnél viszont a nők hányada nagyobb.

Településtípusonként eltérő a megye 15 éves és idősebb népességének legmagasabb befejezett iskolai végzettsége. A 2011. évi népszámlálás adatai alapján, Miskolcon és a megye többi 27 városában élők iskolai végzettsége magasabb, mint a községekben élőké. Miskolc népességének 38 százaléka érettségivel és 21 százaléka diplomával rendelkezett.

A községek, nagyközségek népességére a városokhoz képest alacsonyabb iskolázottsági szint a jellemző. A községek, nagyközségek népességének 10 százaléka az általános iskola 8. osztálynál kevesebbet végzett, 37 százaléka legfeljebb az általános iskola 8. osztályát, 24 százaléka a középfokú iskolát érettségi nélkül, szakmai oklevéllel fejezte be, az érettségi 22, a diploma 7,2 százalékuknak jelentette a legmagasabb befejezett iskolai végzettséget 2011-ben.

Sajószentpéter esetében az alábbi táblázat mutatja a népesség iskolai végzettségét. Látható, hogy 2001-ben a 15 év feletti lakosság 12%-a nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, ez az adat a megye községi nagyközségi településeihez hasonlítható

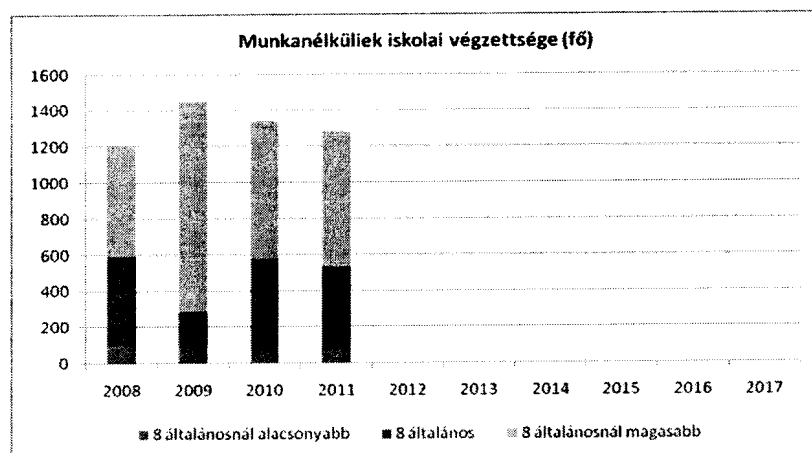
3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	10342	5479	4863	9082	4635	4447	1260	12,2%	844	15,4%	416	8,6%
2011	10086	5280	4806	0	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR

A munkanélküliség azonban nem csak az alacsony iskolai végzettségűek problémája, látható a következő grafikonon, hogy különösen 2009-ben a munkanélküliek 80%-a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik. 2011-re ez az arány visszaállt, jelenleg, a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 50% körüli.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Forrás: TeIR

Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatására elsősorban közmunka program és Szociális Földmunkaprogram keretében van lehetőség.

c) közfoglalkoztatás

Forrás: Önkormányzati adatok alapján.

Az elmúlt 7 év átlag eredményeit tekintve összesen 1317 főt foglalkoztatott az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében. Az évek során a kiírásoknak megfelelően közcélú foglalkoztatás, közhasznú foglalkoztatás, közmunka program, rövid- és hosszú távú foglalkoztatás keretében vállalta a város a foglalkoztatást.

Az OFA Út a Munkához (2010), valamint a közfoglalkoztatás szervezők foglalkoztatásának támogatása (2011) nevű pályázat keretében a Polgármesteri Hivatal nyújtott be pályázatot, melynek keretében a foglalkoztatásba bevont munkavállalók szaktudást, szakképzettséget igénylő munkakörben dolgoztak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Sajószentpéter a tömegközlekedési eszközök közül autóbusszal és vonattal közelíthető meg. A 26-os főút, illetve a Miskolc–Bánréve–Ózd-vasútvonal a városon halad keresztül.

A település közlekedés és potenciális munkalehetőségek szempontjából kedvező helyzetben van, mind vasúton, mind közúton könnyen és gyorsan megközelíthető a járási és a megye székhely, az ott lévő munkahelyek és képzések. A közelben vannak potenciális ipari munkalehetőségek pl. Bosch, BorsodChem.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Európai Unió projektek keretében az általános iskola 7., 8. osztályos diákjainak pályaorientációs tevékenység került megszervezésre, továbbá a középiskolások számára Életvezetési technikák címmel két csoportban valósultak meg foglalkozások 4 modulon keresztül.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Területileg a munkaerő-piaci képzésben a környékbeli nagyváros megyeszékhely Miskolc szakképzést, felnőttképzést biztosító iskolái elérhetőek a település lakóinak igényétől függően. Sajószentpéteren a Sajószentpéteri Központi Általános Iskola Kossuth Lajos Iskolában esti tagozatán érettségi megszerzésére van lehetőség.

A térség legnagyobb felnőttképzési szerve a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Kazincbarcikai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége, mely az alacsonyan iskolázott, alacsonyan kvalifikált személyek igényeit is kielégíti, de nyelvi képzéstől érettségire épülő képzésig, hazai és külföldre történő, uniós munkaközvetítésben is szerteágazó lehetőségeket biztosít.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A foglalkoztatást a közmunkaprogramok segítségével tudja segíteni az önkormányzat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetést nem tapasztalható, mert a foglalkoztatás sok esetben a szociális, a munkáltató igényeihez igazodó és képzettségi szempontok alapján történik. Sok esetben tapasztalható mind a foglalkoztatás, mind a közfoglalkoztatás és a segélyezés területén a pozitív diszkrimináció, valamint olyan speciális helyzetek, amikor a munka jellege és természete indokolja a megkülönböztetést. Pl. konyhai kiegészítő személyzet alkalmazása során előnyben részesülhet a szakács végzettségű, de sok esetben a női munkavállaló.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Nincs adatunk az általános iskolai felnőttoktatásban és a középiskolai felnőttoktatásban résztvevők számáról, eredményéről. A képzések többnyire a munkaügyi szervek által szervezett képzésekből OKJ-s minősítésekből állnak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	9171	61	0,7%
2009	9112	69	0,8%
2010	9045	105	1,2%
2011	9040	75	0,8%
2012	n.a	10	n.a

Forrás: TeIR

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
		fő	%
2008	1206	173	14,3%
2009	1450	224	15,4%
2010	1338	149	11,1%
2011	1282	169	13,2%
2012	1322	62	4,7%

Forrás: TeIR

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	889	9,69359939	n.a	n.a	0	0
2009	75	0,82309043	1004	69,24137931	0	0
2010	93	1,02819237	881	65,8445441	0	0
2011	136	1,44067797	827	64,50858034	0	0
2012	88		912	68,98638427	25	0

Forrás: Önkormányzati adatok

A fenti táblák azt a változást mutatják meg, amelyek az elmúlt években a törvényi előírások változása alapján a pénzbeli ellátásokban jelentkeztek. Az aktív korúak ellátásában az évek alatt lassan kivezetésre kerül a rendszeres szociális segély intézménye, mely a családi jövedelemhatárhoz igazodó személyenként más összegű ellátás folyósítását tette lehetővé. Későbbiekben jelent meg a bérpótló juttatás, majd ezt követte a rendelkezésre állási támogatás, melynek összege 28.500 Ft/hó ellátást jelentett, majd ez változott át egységes, de csökkentett összegű, évente felülvizsgált foglalkoztatást helyettesítő támogatássá, melynek összege 22.800 Ft a korábbi támogatás 80%-a.

A szabályozás az aktív korú munkára képes személyeket leválasztja a munkáltatásban akadályozott, egészségkárosodott, de más ellátásra nem jogosult, vagy idősebb korú személyekről. Ezekről elvárja az aktív munkakeresést, a csekély összeggel ösztönzőleg hat, ugyanakkor a folyósítási feltételekben 30 nap munkavégzést ír elő, melyet akár önkéntes közérdekű munkavégzéssel is teljesíteni lehet.

25 fő azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és ezért az FHT jogosultságtól elestek, ez a szám lényegesen nagyobb lenne, ha a településen a közmunkaprogram 2012-ben nem adna több száz embernek lehetőséget a munkavégzésre.

A következő tábla önkormányzati adatbázis alapján foglalja össze a település lakosságának szociális helyzetét.

SZOCIÁLIS HELYZET MUTATÓI	ellátást igénybe vevők		
	férfi	nő	Össz.
Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások (Szt.)			
1. Időskorúak járadékában részesülő	4	4	8
2. Aktív korúak ellátására jogosult	635	328	963
ebből			

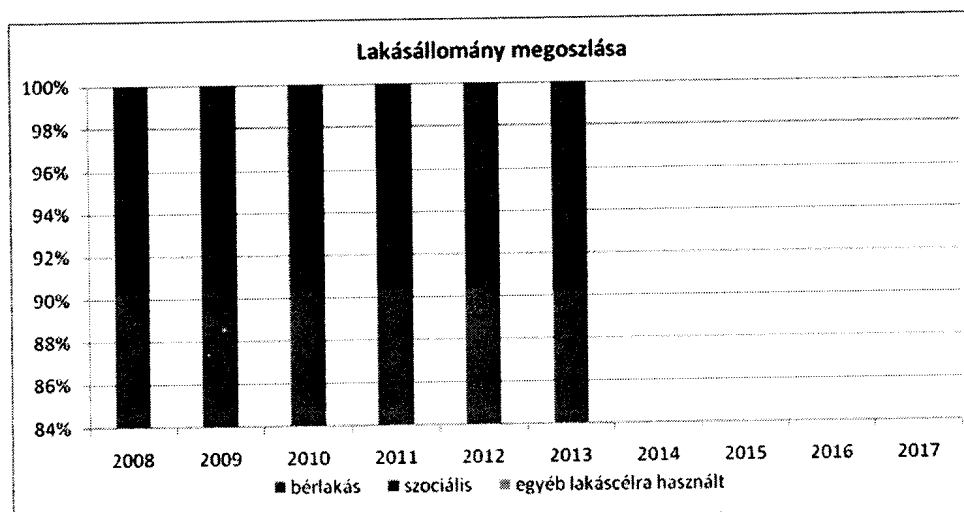
2.1. Rendszeres szociális segélyre jogosult	66	70	136
a) egészségkárosodott személy	14	10	24
b) 55. életévét betöltötte	48	58	106
c) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel	0	0	0
d) önkormányzat helyi rendelete alapján mentesített	4	2	6
2.2. Rendelkezésre állási támogatásra jogosult	569	258	827
a) 35 évnél fiatalabb	254	134	388
b) 35-55 év közötti	315	124	439
c) 55 év feletti	0	0	0
2.3. Közcélu foglalkoztatásban részt vevő	375	308	683
a) 35 évnél fiatalabb	171	122	293
b) 35-55 év közötti	204	186	390
c) 55 év feletti	0	0	0
3. Lakásfenntartási támogatásban részesülők száma összesen	392	290	682
ebből természetbeni támogatásban részesülők száma	388	285	673
3.1. normatív LFT-ben részesülők	342	267	609
ebből természetbeni támogatásban részesülők száma	338	262	600
3.2. adósságkezeléshez kötött LFT-ben részesülők	27	7	34
ebből természetbeni támogatásban részesülők száma	27	7	34
3.3. helyi LFT-ben részesülők	23	16	39
ebből természetbeni támogatásban részesülők száma	23	16	0
4. Ápolási díjban részesülők összesen	24	58	82
4.1. Szt. 41. § szerint jogosultak száma	24	58	82
4.2. méltányossági ápolási díjra jogosultak száma	0	0	0
5. Átmeneti segélyben részesülők száma	281	139	420
6. Temetési segélyben részesülők száma	10	40	50
Természetben nyújtott szociális ellátások (Szt)			
1. Köztemetés	5	0	5
2. Közgyógyellátásban részesülők száma összesen	291	241	532
ebből:			
átmeneti gondozott, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett kiskorú	3	8	11
rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy	4	11	15
pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott	3	11	14
központi szociális segélyben részesülő	0	0	0
rokkantsági járadékos	11	10	21
I., II. csoportú rokkantsága alapján részesül nyugellátásban, baleseti nyugellátásban;	118	69	187
aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.	139	116	255
a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján szociálisan rászorult személy	13	16	29
3. Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság	118	104	222
4. Adósságkezelési szolgáltatásban részesülők száma	115	53	168
ebből:			

közüzemi díj, közös költség vagy lakbérhátralékosok száma	115	53	168
---	-----	----	-----

A foglalkoztatási mutatókat a fenti táblázatok foglalják össze. Aktív korúak ellátására jogosult személyek száma összesen 963 fő, szociális segélyben 136 fő részesül, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban pedig 827 fő, 1339 gyermek után igényeltek rendszeres gyermekvédelmi támogatást.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

Forrás: Önkormányzati adatok

A fenti grafikon az önkormányzat tulajdonában lévő lakáscélú ingatlanok láthatók a bérlakás-állomány jelenleg 51 db, melyből 5 darab komfort nélküli szociális lakás.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat bérlakás-állománya jelenleg 51db ingatlanból áll.

b) szociális lakhatás

A bérlakás-állományból 5 darab ingatlan komfort nélküli szociális lakás. Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 31/2011 (XII. 19) önkormányzati rendelete szabályozza a lakás és helyiségek bérlésének lehetőségét.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Ilyen ingatlannal nem rendelkezik az önkormányzat.

A városközponttól távol eső és részben a MÁV vasútvonalon és egyben a Sajó folyón túli városrészek vonatkozásában – különösen Újbányatelep és Fecskeszög városrészek, de részben Dusnok is – általánosságban kedvezőtlen a társadalmi, gazdasági, infrastrukturális, foglalkoztatottsági, lakhatási, képzettségi helyzet. Döntően itt található, hogy halmozottan fennállnak a kedvezőtlen állapotok, így a lakónépesség alacsony iskolázási szintje, a komfortnélküli, egyszobás lakások kiemelkedően magas aránya, az utak rossz minősége és a közműellátottság részbeni hiánya.

Sajószentpéter város lakásállományának döntő többsége – 99%-a – magántulajdonban van. A lakhatás feltételeinek megőrzése érdekében számos szociálpolitikai eszközzel támogatjuk az arra rászoruló családokat (normatív, helyi lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás).

A lakhatás minőségi feltételeinek javítása érdekében a még hiányos közműellátású területeken városfejlesztési beruházások révén javítjuk a műszaki infrastruktúrát (utak, járdák, közvilágítás teljesítmény-növelése)

A Fecskeszögben az önkormányzat 2006. évben 10 db közművesített építési telket adott ingyenesen a szociálisan rászoruló, nagycsaládos etnikumi lakosságunknak.

Célok:

- a családi házas övezet tovább bővítése;
- a város infrastruktúrájának további fejlesztése; hosszú távon a Fecskeszög közúthálózatának felújítása;
- parkosított övezetek növelése;
- játszóterek számának növelése, figyelemmel a szegregált területekre;
- a fiatal házaspárok első lakáshoz jutása támogatásának fenntartása;

e) lakhatást segítő támogatások

A településen lakásfenntartási támogatást nyújt az önkormányzat, amely abban az esetben igényelhető, ha az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 71. 250 Ft-ot. 2012-ben 546 fő részesülhetett lakásfenntartási támogatásban.

f) eladósodottság

A településen komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Látható a táblázatból is, hogy 2012-re jelentősen megemelkedett az adósság csökkentési támogatásban részesülők száma.